

(Τὸ «Μπουκέτο» ἀρχίζει σήμερα νὰ δημοσιεύη τὸ ἀριστούργημα τοῦ μεγαλύτερου Ἑγγλοῦ μυθιστοριογράφου Καρόλου Ντίκενς «Δαυΐδ Κόππερφιλντ» μετὰ τὴν βεβαιότητα ὅτι προσφέρει στοὺς ἀναγνώστους του μὴ ἐντελῶς ξεχωριστὴ πνευματικὴ ἀπόλαυση. Τὸ μυθιστόρημα αὐτὸ ποὺ θὰ συγκινήσῃ θὰ προκαλέσῃ δάκρυα, προσεβλήθη τελευταία στὴν Ἑλλάδα καὶ ὡς κινηματογραφικὴ ταινία μετὰ καταπληκτικὴ ἐπιτυχία. Ἡ μετάφρασις ποὺ δημοσιεύουμε, εἶνε πλήρης καὶ λογοτεχνικὴ, ἀξία τοῦ μεγάλου πρωτοτύπου).

ΓΑ ΑΘΑΝΑΤΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΚΑΡΟΛΟΥ ΝΤΙΚΕΝΣ

ΔΑΥΪΔ ΚΟΠΠΕΡΦΙΛΝΤ

Γεννήθηκα κάποια Παρασκευὴ τὰ μεσάνυχτα, στὸ Μπλ. στον τῆς κομητείας τοῦ Σίφφολκ. Ὅταν ἀνοίξα τὰ μάτια μου στὸν κόσμον, ὁ πατέρας μου εἶχε κλείσει τὰ δικά του πρὶν ἀπὸ ἕξι μῆνες. Θυμάμαι ἀκόμα τὴν ἄσπρη πέτρα τοῦ τάφου του στὸ νεκροταφεῖο, ὅπου μετὰ πῆγαινε συχνὰ ἡ μητέρα μου. Ἦταν ἕνας τάφος ἔρημος καὶ μόνος καὶ τὰ κρύα θράδρια τοῦ χειμῶνα, μέσα στὸ τόσο ζεστὸ καὶ φωτεινὸ σαλονάκι μας, ἐνοιώθη μιά βαθεῖα συμπόνια γι' αὐτὸν ποὺ κοιμόταν κάτω ἀπὸ τὴν πλάκα του.

Τὸ πιὸ σπουδαῖο πρόσωπο τῆς οἰκογενείας μας ἦταν μιά θεῖα τοῦ πατέρα μου, γιὰ τὴν ὁποία θὰ μιλήσω ἀμέσως. Ἡ μὲς Τρόντγουντ ἢ μὲς Μπέτσου, ὅπως τὴν ἀποκαλοῦσε ἡ μητέρα μου, — ὅταν κατῶρθωνε νὰ κατανικήσῃ ἀρκετὰ τὸν φόβο ποὺ τῆς προκαλοῦσε ἡ τρομερὴ αὐτὴ γυναίκα γιὰ νὰ προφέρῃ τ' ὄνομά της — εἶχε παντρευτῆ ἕναν ἄντρα πολὺ πιὸ νέο ἀπ' αὐτὴν καὶ πολὺ ὠραῖο. Μὰ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦταν πολὺ κακός, ἔδερνε τὴν μὲς Μπέτσου καὶ μιά μέρα λίγο ἔλειψε νὰ τὴν πετάξῃ ἀπ' τὸ παράθυρο. Τότε ἡ θεῖα μου τὸν χώρισε, ἀφοῦ προηγουμένως τοῦ ἔδωσε ἕνα σημαντικὸν ποσό, γιὰ νὰ πάη στὶς Ἰνδίες, ὅπου καὶ πέθανε ὑστερὰ ἀπὸ δέκα χρόνια. Μετὰ τὸ διαζύγιο, ἡ μὲς Μπέτσου ξαναπῆρε τὸ πατρικὸ τῆς ὄνομα, ἀγόρασε ἕνα ἐξοχικὸ σπιτάκι κοντὰ στὴ θάλασσα, ὅπου κι' ἐγκαταστάθηκε μετὰ μιά ὑπηρέτρια, ἀπυτραθηγμένη ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον.

Ὁ πατέρας μου ἦταν ἄλλοτε ὁ εὐνούμενός της, μὰ τὰ εἶχε χαλάσει μαζί του ἐξ αἰτίας τοῦ γάμου του, γιὰτὶ εἶχε τὴν ἰδέα πὼς ἡ μητέρα μου ἦταν μιά κέρινη κούκλα καὶ τίποτε ἄλλο, μολονότι δὲν τὴν εἶχε δεῖ ποτέ της. Ἦξερε ὡστόσο ὅτι ἡ μητέρα μου δὲν εἶχε κλείσει ἀκόμα οὔτε τὰ δεκαεπτά χρόνια της, ἐνῶ ὁ πατέρας μου ποὺ πέθανε ἕνα χρόνο μετὰ τὸν γάμο τους, κόντευε στὰ σαράντα.

Ἐνα ἀπόγευμα τοῦ Μάρτη, λίγο πρὶν γεννηθῶ ἐγώ, ἡ μητέρα μου καθόταν κοντὰ στὸ τζάκι, ἀρρωστη καὶ καταβεβλημένη καὶ κύτταζε τὴ φωτιὰ μέσα ἀπὸ τὰ δάκρυα της, γεμάτη φόβο γιὰ τὴ γέννα ποὺ περίμενε. Ἐξαφνα, γυρίζοντας τὰ μάτια της πρὸς τὸ παράθυρο, εἶδε μιά ἄγνωστη κυρία ποὺ διέσχισε τὸν κῆπο μας.

Ἡ μητέρα μου ἐνοιώσε ἀμέσως τὸ προαίσθημα πὼς ἦταν ἡ μὲς Μπέτσου. Ὁ ἥλιος ποὺ βασιλεῦε φώτιζε τὴν ἄγνωστη, ἡ ὁποία προχωροῦσε πρὸς τὸ σπίτι μετὰ βῆμα σταθερὸ, μετὰ μιά αὐστηρότητα στὸ παρουσιαστικὸ της, ποὺ μόνον ἡ θεῖα μπορούσε νὰ τὴν ἔχη. Ὅταν ἔφθασε μπροστὰ στὴν πόρτα, ἔδωσε μιά ἀκόμα ἀπόδειξι τῆς ταυτότητός της. Ὁ πατέρας μου ἔλεγε συχνὰ ὅτι ἡ μὲς Μπέτσου δὲν ἔκανε ποτέ τίποτε σὰν τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Ἔτσι, κι' αὐτὴ τὴν φορά, ἀντὶ νὰ χτυπήσῃ τὸ κουδούνι, πλησίασε στὸ διπλάνο παράθυρο καὶ κόλλησε στὸ τζάμι τὴ μύτη της δυνατὰ.

Αὐτὴ ἡ παράξενη συμπεριφορὰ της τρόμαξε τὴν φτωχὴν μητέρα, ὥστε σηκώθηκε καὶ μαζεύτηκε σὲ μιά γωνιά, πίσω ἀπὸ τὴν καρέκλα της. Ἡ μὲς Μπέτσου ἔριξε ἕνα ἐρευνητικὸ βλέμμα μέσα στὸ δωμάτιο, ὡς ὅτου ἀντίκρουσε τὴν μητέρα μου. Κατσούφιασε, τότε καὶ τῆς ἔγεννε τόσο ἐπιτακτικὰ νὰ πάη νὰ τῆς ἀνοίξῃ, ὥστε ἡ μητέρα μου ὑπάκουσε ἀμέσως.

— Ἡ κυρία Δαυΐδ Κόππερφιλντ, ὑποθέτω; εἶπε ἡ μὲς Μπέτσου, κυττάζοντας τὴν

μητέρα μου, ποὺ ἦταν ἔγκυος καὶ φοροῦσε μαῦρα.

— Ναι, τῆς ἀπάντησε ἐκείνη μετὰ φωνὴ σβυσμένη.

— Εἶμαι ἡ μὲς Τρόντγουντ, εἶπε ἡ ἐπισκέπτρια. Θὰ με ξέρετε ἐλπίζω ἐξ ἀκοῆς. Τώρα σὰς κάνω τὴν τιμὴ καὶ νὰ με δῆτε...

Ἡ μητέρα μου ἔσκυψε τὸ κεφάλι της καὶ τὴν παρακάλεσε νὰ μὴ μέσῃ.

Πέρασαν κ' ἡ δυὸ στὸ σαλόνι καὶ κάθησαν. Καθὼς δὲ ἡ μὲς Μπέτσου ἔμενε σιωπηλὴ, ἡ μητέρα μου ποὺ ἔκανε μάταιες προσπάθειες γιὰ νὰ συγκρατηθῆ, ξέσπασε σὲ δάκρυα.

— Ἐλᾶτε! Ἐλᾶτε! Ἀφήστε τὰ αὐτά! εἶπε ἡ μὲς Μπέτσου. Μὰ ἡ μητέρα μου δὲν μπορούσε νὰ κάνῃ τίποτε καὶ δὲν ἔπαψε νὰ κλαίῃ παρά μόνο, ὅταν στείρευσε τὰ δάκρυά της.

— Βγάλτε τώρα τὸ σκουφάκι σας γιὰ νὰ σὰς ἰδῶ καλύτερα! τῆς εἶπε τότε ἡ μὲς Μπέτσου.

Ἡ μητέρα μου, φοβισμένη, ὑπάκουσε. Μὰ τὰ χέρια της ἔτρεμαν τόσο καθὼς ἔβγαλε τὸ δοντελλένιο τῆς σκουφάκι, ὥστε τὰ ἄλλιά της ποὺ ἦσαν πλούσια καὶ πολὺ ὠμορφα, ξεχύθηκαν γύρω ἀπ' τὸ πρόσωπό της.

— Ὁ Θεὸς νὰ με συγχωρήσῃ! φώναξε ἡ μὲς Μπέτσου. Μὰ εἰσεῖς φαίνόσαστε σὰν κοριτσάκι!

Πραγματικὰ ἡ μητέρα μου φαίνονταν ἐξαιρετικὰ νέα, πολὺ πιὸ νέα ἀπ' ὅτι ἦταν. Χαμήλωσε τὸ κεφάλι της σὰν νάφταιγε ἡ δυστυχισμένη γι' αὐτὸ κ' εἶπε μετὰ λυγμοῦς ὅτι πραγματικὰ ἦταν πολὺ νέα γιὰ νὰ εἶνε κιόλας χήρα κι' ὅτι φοβόταν πὼς θὰ γινόταν μιά μητέρα χωρὶς πείρα.

Μέσα στὴ σύντομη σιωπὴ ποὺ ἐπακολούθησε, τῆς φάνηκε ὅτι ἡ μὲς Μπέτσου τῆς χάιδεψε μετὰ κάποια γλύκα τὰ μαλλιά. Μὰ καθὼς ἀνασήκωσε τὸ κεφάλι της καὶ τὴν κύτταξε μ' ἕνα βλέμμα στὸ ὁποῖο ἔλαμπε κάποια δειλὴ ἐλπίδα, τὴν εἶδε νὰ κυττάξῃ τὴν φωτιὰ σκυθρωπῆ.

Ὅσοι, ἡ μητέρα μου ποὺ ἦταν ἔρημη στὸν κόσμον, ἐνοιώθη τὴν ἀνάγκη κάποιων προστασίας καὶ μετὰ μιά αὐθόρμητη κίνησι θέλησε νὰ ριχτῆ στὴν ἀγκαλιὰ τῆς θεῖας μου. Μὰ, καθὼς ἔκανε νὰ σηκωθῆ, ἡ δυνάμεις της τὴν ἐγκατέλειψαν καὶ ξανάπεσε μισολιπόθυμη στὴν καρέκλα της. Ὅταν ἡ μητέρα μου, ἔπειτα ἀπὸ μιά στιγμὴ συνῆλθε, εἶδε τὴν θεῖα μου ὄρθια μπροστὰ στὸ παράθυρο. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ, τὸ δειλινὸ παραχωροῦσε τὴ θέσι του στὴ νύχτα καὶ μόνον ἡ λάμψις τῆς φωτιᾶς ἐπέτρεπε στὶς δυὸ γυναῖκες νὰ διακρίνουν ἡ μιά τὴν ἄλλη.

— Λοιπὸν; ρώτησε ἡ μὲς Μπέτσου, ξαναγυρίζοντας στὴ θέσι τῆς πότε περιμένετε νὰ γεννησέτε;

— Τρέμω, τρέμω ὀλόκληρη, τραύλισε ἡ μητέρα μου, δὲν ξέρω τί ἔχω, θὰ πεθάνω, εἶμαι βέβαιη γι' αὐτό.

— Ὅχι, ὄχι, ὄχι! Δὲν θὰ πεθάνετε! φώναξε ἡ θεῖα μου. Πάρτε λίγο τσάι.

— Θεέ μου! Νομίζετε πὼς θὰ μοῦ κάνη καλὸ αὐτό; ρώτησε ἡ μητέρα μου, τρέμοντας πάντα.

— Φυσικὰ, ἐπιβεβαίωσε ἡ μὲς Μπέτσου. Ὅλ' αὐτὰ ποὺ νομίζετε πὼς ἔχετε εἶνε ὑποθέσεις τῆς φαντασίας σας. Πὼς τὴν λένε τὴν κοπέλλα σας;

— Δὲν ξέρω ἀκόμα ἂν θὰ εἶνε κοπέλλα, ἀπάντησε ἀθῶα ἡ μητέρα μου.

— Μπᾶ ποὺ νὰ πάρῃ ἡ εὐχή! ἔκανε ἡ μὲς Μπέτσου. Δὲν σὰς μιλάω γιὰ τὸ παιδί. Μιλᾶω γιὰ τὴν ὑπηρέτριά σας.

— Πέγκοττ, ἀπάντησε ἡ μητέρα μου.

— Πέγκοττ! ξανάπε ἡ μὲς Μπέτσου περιφρονητικὰ. Μὰ ποῖος νουνὸς τὴν βάπτισε στὴν ἐκκλησία μετὰ αὐτὸ τὸ ὄνομα;...

— Εἶνε τὸ οἰκογενειακὸ τῆς ὄνομα, τραύλισε ἡ μητέρα μου. Ὁ κ. Κόππερφιλντ, ὁ ἄντρας μου, τὴ φώναζε ἔτσι, γιὰτὶ τὸ μικρὸ τῆς ὄνομα εἶνε ὅμοιο μετὰ τὸ δικό μου!

— Ἐδῶ, Πέγκοττ! πρόσταξε ἡ μὲς Μπέτσου, ἀνοίγοντας τὴν πόρτα. Τσάι! Ἡ κυρία σου εἶνε λίγο ἀδιάθετη. Καὶ πρὸ πάντων μὴ χασομερᾶς!

Ἀφοῦ ἔδωσε αὐτὴ τὴν διαταγὴν μετὰ τέτοια αὐταρκετικὴ σὰν νὰ κυβερνοῦσε τὸ σπίτι πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων κι' ἀφοῦ κύτταξε ἀπὸ πάνω ὡς κάτω τὴν Πέγ-

Ὁ μέγας Ἑγγλὸς μυθιστοριογράφος καὶ συγγραφεὺς τοῦ «Δαυΐδ Κόππερφιλντ» Κάρολος Ντίκενς.

κοττου, ἡ ὁποία παρουσιάστηκε στὴν πόρτα μ' ἓνα κερὶ στοῦ χέρι, καθὼς ἄκουσε τὴν ἄγνωστη αὐτὴ φωνὴ ἢ μὴς Μπέτου ξαναγύρισε κοντὰ στὴν μητέρα μου.

— Μιλήσατε πρὸ ὀλίγου γιὰ τὸ φύλο τοῦ παιδιοῦ σας, τῆς εἶπε. Ἐγὼ δὲν ἔχω καμμιά ἀμφιβολία ὅτι θά'νε κορίτσι. Λοιπὸν, μόλις θὰ γεννηθῆ αὐτὸ τὸ κορίτσι...

— Ἡ αὐτὸ τὸ ἀγόρι, τόλμησε νὰ τὴ διακόψῃ ἡ μητέρα μου.

— Σὰς εἶπα ὅτι ἔχω τὸ προαίσθημα πὼς θά'νε κορίτσι! Μὴ μοῦ ἀντιλέγετε! Λοιπὸν, μόλις γεννηθῆ αὐτὸ τὸ κορίτσι, ἐννοῶ νὰ γίνω φίλη του! Θὰ τὸ βαφτίσω ἐγὼ καὶ σὰς ζητάω νὰ τὸ βγάλω Μπέτου Τρόντγουντ Κόππερφιλντ... Δὲν πρέπει αὐτὴ ἢ Μπέτου νὰ σταθῆ δυστυχισμένη στὴ ζωὴ τῆς σὰν ἐμένα... Δὲν πρέπει νὰ παίξουν οἱ θρωμεροὶ ἄντρες μὲ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν καρδιά τῆς φτωχῆς μικρούλας... Πρέπει ν' ἀνατραφῆ καλὰ καὶ νὰ τὴν ἐμποδίσουμε νὰ δώσῃ τὴν ἐμπιστοσύνη τῆς σ' ἓναν ἄνθρωπο ποὺ δὲν θὰ τὴν ἀξίζῃ... Θὰ τὸ θεωρήσω καθῆκον μου νὰ ἐπαγρυπνῶ κοντὰ τῆς.

Καθεμιά ἀπὸ τὶς φράσεις τῆς αὐτῆς, ἡ μὴς Μπέτου τὴ συνώδευε μὲ μιὰ ἀπότομη κίνησι τοῦ κεφαλιοῦ σὰν νὰ ζυπνοῦσε μέσα τῆς ὅλη ἢ μνησικακία τῆς ἐναντίον τῶν ἀνδρῶν.

— Καὶ ὁ Δαυὶδ ἦταν καλὸς γιὰ σὰς, μικρή μου; ρώτησε ἡ Μπέτου, ἔπειτα ἀπὸ μιὰ στιγμὴ σιωπῆς. Ἦσαστε εὐτυχισμένοι μαζύ ;

— Ἦσιαστε πολὺ εὐτυχισμένοι, ἀπάντησε ἡ μητέρα μου. Ὁ μακαρίτης Κόππερφιλντ ἦταν παραπολὺ καλὸς γιὰ μένα...

— Μοῦ φαίνεται πὼς σὰς παραχαΐδευε!

— Τώρα ποὺ νοιώθω πάλι τὸν ἑαυτὸ μου μόνο καὶ χωρὶς στῆριγμα σ' αὐτὸν τὸν ἀδυσώπητο κόσμῳ, καταλαβαίνω ὅτι πραγματικὰ μὲ παραχαΐδευε, ἀπάντησε ἡ μητέρα μου πνίγοντας ἓνα λυγμό.

— Καλὰ, μὴν κλαίτε, εἶπε ἡ μὴς Μπέτου. Πρὶν παντρευτῆτε ἦσατε ὀρφανή ;

— Μάλιστα, κυρία. Ἦμουν διασκάλα σ' ἓνα σπίτι, ὅπου ὁ μακαρίτης Κόππερφιλντ ἐρχόταν συχνὰ γιὰ ἐπίσκεψι. Ἦταν πολὺ καλὸς μαζύ μου κι' ἐδειχνε πάντα ἓνα ζωηρὸ ἐνδιαφέρον γιὰ μένα. Στὸ τέλος μὲ ζήτησε σὲ γάμο, τοῦ ἀπάντησα «ναί» καὶ ἔτσι παντρευτήκαμε, συμπέρανε ἡ μητέρα μου μ' ἀπλότητα καὶ ξεσπῶντας σὲ καινούργιους λυγμούς.

— Φτωχούλα! ἔκανε ἡ μὴς Μπέτου. Μὰ μὴν κλαίτε!... Αὐτὸ κάνει κακὸ καὶ σὲ σὰς καὶ στὴ βαφτισιμιά μου... Ἐλάτε, προσπαθῆστε νὰ συνέλθετε...

Μὰ ἡ ἀδιαθεσία τῆς μητέρας μου μεγάλωνε ὀλοένα. Μιὰ σιωπὴ ἐπακολούθησε ποὺ τὴν διέκοπταν τὰ «χμ! χμ!» τῆς μὴς Μπέτου ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ κάθεται μὲ τὰ πόδια τῆς ἀπάνω στὸν πυροστάτη.

Ἡ κατάσταση ὡστόσο τῆς μητέρας μου χειροτέρευε στὸ μεταξὺ τόσο, ὥστε ἡ Πέγκοττου, καθὼς μπῆκε μέσα, κρατῶντας τὸν δίσκο μὲ τὸ τσάι, ἔβγαξε καὶ τὴν ἀνέβασε βιαστικὰ στὴν κάμαρή τῆς. Κατόπιν φωνάζοντας τὸ Χάμ Πέγκοττου, τὸν ἀνηγίό τῆς, ποὺ τὸν ἔκρυβε πρὶν αὐτὸ μερικὲς ἡμέρες στὸ σπίτι κρυφὰ ἀπὸ τὴν μητέρα μου, γιὰ νὰ τὸν χρησιμοποίησῃ γιὰ ἀγγελιαφόρο στὴν ἀνάγκη, τὸν ἔστειλε νὰ φέρῃ ἀμέσως τὴν νοσοκόμο καὶ τὸν γιαντρός.

Ὅταν ἔφθασαν καὶ οἱ δυὸ, ξαφνιασθήκαν βλέποντας στὸ σπίτι μιὰ ἄγνωστη κυρία μὲ παρουσιαστικὸ παράδοξο, θρονιασμένη μπροστὰ στὸ τζάκι, νὰ φράζῃ ἐκεῖνη τὴ στιγμὴ τ' αὐτιά τῆς μὲ θαμπάκι γιὰ τὸ κρῦο.

Ὁ γιαντρός κ. Σίλλιπ, ἀφοῦ ἐπῆγε καὶ εἶδε τὴν μητέρα μου στὴν κάμαρή τῆς, ξαναγύρισε στὸ σαλόνι, ὅπου θρονισκῶταν ἡ θεία μου. Τὴ χαιρέτησε μ' εὐγένεια καὶ βλέποντάς τὴν νὰ φράζῃ μὲ θαμπάκι τὸ ἀριστερὸ τῆς αὐτί, τὴ ρώτησε:

— Μήπως πονᾶτε, κυρία μου;

— Πῶς; ἔκανε ἡ θεία μου, βιάζοντας τὸ θαμπάκι ἀπὸ τὸ αὐτί τῆς, ὅπως βιάζονταν τὸ φελλὸ μιᾶς μπουκάλας.

— Μήπως πονᾶτε, κυρία ξαναρώτησε ὁ γιαντρός.

Πλησίασε στὸ παράθυρο καὶ κόλλησε τὴ μύτη τῆς στὸ τζάκι.

— Εἴσατε ἓνας ἀνόητος ἄντρας! τοῦ ἀπάντησε ἀπότομα ἡ μὴς Μπέτου, κι' ἔφραζε πάλι τὸ αὐτί τῆς.

Ἐπειτα ἀπ' αὐτὸ ὁ κ. Σίλλιπ κάθησε σιωπηλὸς κι' ἄρχισε νὰ κυττάζῃ δειλὰ τὴ θεία μου, ἐνῶ ἐκεῖνη κύτταζε κατσοφιασμένη τὴ φωτιά. Σὲ λίγη ὥρα, τὸν φώναξαν πάλι στὴν κάμαρὴ τῆς μητέρας μου.

Αὐτὴ τὴ φορὰ ἔμεινε περισσότερο ἀπὸ μιὰ ὥρα κοντὰ τῆς. Ὅταν τέλος ξαναγύρισε στὸ σαλόνι, πλησίασε τὴ θεία μου καὶ, χωρὶς νὰ μνησικακῆ καθόλου ἐναντίον τῆς, τῆς εἶπε:

— Κυρία μου, εἴμ' εὐτυχῆς ποὺ μπορῶ νὰ σὰς συγχαρῶ.

— Γιὰ ποῖο πρᾶγμα; τὸν ρώτησε ζωηρὰ κι' ἀπότομα ἐκεῖνη.

— Ἦσυχάστε, κυρία μου!... Ὅλα τελείωσαν! Ὅλα τελείωσαν μιὰ χαρὰ!...

Ἡ μὴς Μπέτου ἐσταύρωσε τὰ χέρια τῆς στὸ στήθος τῆς καὶ, κυττάζοντάς τὸν στὰ μάτια τὸν ρώτησε :

— Καὶ τί κάνει ἡ κ. Κόππερφιλντ ;

— Σὲ λίγες μέρες θὰ εἶνε ἐντελῶς καλὰ. Μπορεῖτε νὰ πάτε νὰ τὴ δῆτε. Αὐτὸ θὰ τὴν εὐχαριστήσῃ πολὺ...

— Καὶ ἡ ἄ λ λ η τί κάνει; ρώτησε πάλι ἡ μὴς Μπέτου μὲ τὸν τόνο διαπεραστικὸ.

Ὁ κ. Σίλλιπ κύτταξε τὴ θεία μου ξαφνιασμένος.

— Καὶ τὸ κ ο ρ ί τ σ ι, τὸν ξαναρώτησε ἐκεῖνη, τί κάνει; Εἶνε καλὰ;

— Ποιὸ κορίτσι; τῆς ἀπάντησε ὁ γιαντρός. Μὰ δὲν ξέρετε ὅτι εἶνε ἀγόρι;

Ἡ θεία μου οὔτε ἀνοίξε καν τὸ στόμα τῆς. Τῆς ἤρθε σὰν κεραυνός. Ἀρπαξε τὸ καπέλλο τῆς ἀπὸ τὶς κορδέλλες τοῦ σὰν σφεντόνα, τὸ πέταξε καταικέφαλα στὸν κ. Σίλλιπ, τὸ ξαναφόρεσε τσαλακωμένο στὸ κεφάλι τῆς, βγήκε ἔξω καὶ δὲν ξαναγύρισε πειὰ! Χάθηκε σὰν μιὰ δυσαρεστημένη νεραίδα καὶ οὔτε ξαναφάνηκε...

Δὲν μποροῦσε, βλέπετε, νὰ χωνέψῃ τ' ἀγόρια!

Ὅσο γιὰ μένα ἀναπαυόμενοι στὴν κούνια μου καὶ ἡ μητέρα μου στὸ κρεββάτι τῆς. Καὶ τὸ σεληνόφωσ ποὺ ἔμπαινε στὴν κάμαρή μας, φώτιζε συγχρόνως τὸ λιμάνι τῆς γῆς ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἄρχιζε τὸ ταξίδι μου σ' αὐτὸν τὸν κόσμῳ καὶ τὸν τάφο ποὺ σκέπαζε ἐκεῖνον, χωρὶς τὸν ὁποῖο δὲν θὰ εἶχα ζήσει ποτέ.

II

Ὅταν ἀναπολῶ τὰ μικρὰ-μικρὰ μου χρόνια, ἡ πρῶτες εἰκόνας ποὺ συναντῶ σ' αὐτὰ εἶνε τῆς μητέρας μου, μὲ τὰ ὡμορφα μαλλιά τῆς καὶ τὸ νεανικὸ παρουσιαστικὸ τῆς καὶ τῆς παχουλῆς καὶ ροδοκόκκινης σὰν τὰ μῆλα Πέγκοττου.

Μοῦ φαίνεται πὼς τὶς ξαναβλέπω ἀκόμα καὶ τὶς δυὸ γονατισμένες στὸ πάτωμα, ἐνῶ ἐγὼ ἔκανα τὰ πρῶτα μου βήματα τρεκλίζοντας.

Θυμᾶμαι ἀκόμα σὲ κάθε του λεπτομέρεια τὸ σπίτι μας καὶ πρὸ πάντων δυὸ ἀπ' τὶς κάμαρές του: τὸ σαλονάκι, ὅπου περνούσαμε συνήθως τὰ βράδια μας ἢ μαμά, ἡ Πέγκοττου κι' ἐγὼ — γιὰτὶ ἡ Πέγκοττου ἔμεινε πάντα μαζύ μας ὅταν τελείωνε τὴ δουλειὰ τῆς καὶ δὲν εἶχαμε ἐπισκέψεις — καὶ τὸ μεγάλο σαλόνι, ὅπου περνούσαμε τὶς Κυριακὲς μας. Τὸ δευτεροῦν ἦταν πιὸ πλούσιο ἀπὸ τὸ πρῶτο, μὰ δὲν εἶχε τὴν ἀνεσί του. Ὅσο γιὰ μένα, αὐτὸ τὸ δωμάτιο μοῦ φαινόταν πάντα πένθιμο γιὰτὶ ἡ Πέγκοττου μοῦχε μιλήσει κάποτε γιὰ τὴν κηδεῖα τοῦ πατέρα μου καὶ γιὰ τοὺς μαυροφορεμένους ἀνθρώπους ποὺ εἶχαν μαζευτῆ ἐκεῖ μέσα. Σ' αὐτὸ τὸ ἴδιο σαλόνι, μὰς διάβασε κάποτε ἡ μητέρα μου τὴν ἱστορία τῆς ἀναστάσεως ἐκ νεκρῶν τοῦ Λαζάρου καὶ μ' ἔπιασε τέτοιος φόβος τὴ νύχτα μήπως δῶ κανέναν πεθαμένο νὰ παρουσιάζεται μπροστὰ μου, ὥστε ἀναγκάστηκε νὰ μὲ πάρῃ ἀπὸ τὸ κρεββάτι μου καὶ νὰ μοῦ δείξῃ ἀπὸ τὸ παράθυρο τὸ γειτονικὸ μας νεκροταφεῖο, ὅπου οἱ νεκροὶ ἀναπαυόντουσαν γαλήνια μέσα στοὺς τάφους τῶν

κάτω από το επίσημο φως του φεγγαριού.

Δέν γνώρισα τίποτε τόσο πράσινο σαν τη χλόη του νεκροταφείου, τίποτε τόσο φουντωμένο σαν τα σέντρα του, τίποτε τόσο γαλήνιο σαν τους τάφους του.

Αυτές είνε ή πιό παλιές μου αναμνήσεις. Θυμάμαι ακόμα ότι ή μητέρα μου κι' εγώ θεωρούσαμε την Πέγκοττου σαν μέλος τής οικογενείας μας και ζητούσαμε τη γνώμη της για κάθε ζήτημα.

Ένα βράδυ, ή Πέγκοττου κι' εγώ καθόμαστε μόνοι κοντά στη φωτιά στο σαλονάκι, γιατί ή μητέρα μου έλειπε σε κάποια επίσκεψη. Η Πέγκοττου μάλωνε κάτι κι' εγώ τής διάβαζα ένα βιβλίο με χοντρά γράμματα και μεγάλες εικόνες που εγραφε για κροκοδείλους. Φαίνεται όμως πως ή αγαθή γυναίκα δεν πολυκαταλάβαινε τί τής διάβαζα, γιατί σε κάποια στιγμή κατάλαβα πως είχε σχηματίσει την έντύπωση πως οί κροκοδείλοι ήταν ένα είδος λαχανικών! Είχα κουραστή πειά να διαβάζω και νύσταζα τρομερά, μα καθώς είχα υποσχεθή στη μητέρα μου ότι θα την περίμενα να γυρίση, θα προτιμούσα να πεθάνω καλύτερα, παρά να πάω να πλαγιάσω. Και για να μη με πάρη ό ύπνος εκεί που καθόμουν, θέλησα να πιάσω κουθέντα με την Πέγκοττου και τη ρώτησα ξαφνικά:

— Πέγκοττου, παντρεύτηκες ποτέ σου ;

— Σε καλό σου, μίστερ Δαυίδ, πως σου ήρθε αυτή ή ιδέα; Μου είπες αυτά τά λόγια τόσο ζωηρά, ώστε συνήλθα μονομιάς από τη νύστα μου.

— Μα πές μου, Πέγκοττου, επέμεινα εγώ. Παντρεύτηκες ποτέ σου;... Είσαι μιὰ πολύ όμορφη γυναίκα...

Εύρισκα την Πέγκοττου μιὰ όμορφη πολύ διαφορετική από τής μητέρας μου, μα τέλεια στο είδος της. Τά μάγουλά της μου φαινότουσαν σαν τά κόκκινα θελοῦδα των μαξιλαριών του σαλονιού μας.

— Έγώ, ωραία; διαμαρτυρήθηκε ή Πέγκοττου. Μα την πίστι μου, όχι, μικρέ μου! Μα ποιός σου έβαλε αυτήν την ιδέα του στο κεφάλι σου ;

— Δεν ξέρω. Αλήθεια, δεν μου λές, Πέγκοττου, μιὰ γυναίκα μπορεί να παντρευτή δευτέρα φορά, άμα πεθάνει ό άντρας της ;

— Μπορεί, αν θέλη, αγαπημένε μου, μου άποκρίθηκε ή Πέγκοττου, κυττάζοντάς με άνήσυχα.

Συγχρόνως παράτησε τη δουλειά της και άνοιγοντας την άγκαλιά της, έσφιξε μ' όλη της τη δύναμη σ' αυτή το μικρό σγουρό κεφάλι μου.

— Και τώρα πές μου τίποτε ακόμα για' αυτούς τους «κροκοδείλους», έπρόσθεσε κατόπιν σαν να θιαζόταν ν' αλλάξη συζήτηση.

Τη στιγμή όμως εκείνη έχτύπησε το κουδοῦνι. «Ετρεξα άμέ-

σως μαζί με την Πέγκοττου κι' άνοιξαμε. Είδα τότε τη μητέρα μου πιό ωραία από ποτέ, μαζί με έναν κύριο που είχε φουβοριές και όραία μαύρα μαλλιά. Ο κύριος αυτός μάς συνώδευσε και την περασμένη Κυριακή, καθώς ξαναγυρίζαμε από την εκκλησία.

Καθώς ή μητέρα μου έσκυβε για να με φιλήση, ό άγνωστος είπες πως ήμουν ένας ανθρωπάκος πιό προνομιούχος από έναν βασιλέα, ή κάτι παρόμοιο.

— Τί θα πη αυτό; τον ρώτησα.

Εκείνος μου χάιδεψε το κεφάλι. Μα, χωρίς να ξέρω γιατί, το πρόσωπό του και ή φωνή του, μου έκαναν αντιπαθητική έντύπωση. Και δεν μου άρεσε καθόλου να βλέπω το χέρι του ν' άγγιξη το χέρι της μητέρας μου, καθώς με χάιδευε. Γι' αυτό συγκεντρώνοντας όλη μου τη δύναμη, τ' απομάκρυνα από πάνω μου.

— Ω! Δαυίδ! έκανε έπιτιμητικά, ή μητέρα μου.

— Τί αγαπημένος μικρούλης! έκανε συγχρόνως κολακευτικά ό άγνωστος κύριος. Έχει δώσει όλη την άγάπη του στη μαμά του και δεν μπορεί ν' αγαπήση κανένα άλλο...

Ποτέ δεν είχα δει τη μητέρα μου με τόσο ωραία χρώματα στα μάγουλά της. Μ' επέπληξε τρυφερά για την άγένειά μου και έπειτα γύρισε προς τον σύντροφό της για να τον ευχαριστήση που την είχε συνοδεύσει ως το σπίτι. Του έδωσε το χέρι της και εκείνος το πήρε χαϊδευτικά μέσα στο δικό του. Έπειτα άφου τής το φίλησε, γύρισε προς έμένα και μου είπες:

— Άς πούμε κι' έμείς καληνύχτα, μικρέ μου Δαυίδ.

— Καληνύχτα, του άπάντησα ξηρά.

— Κι' άς γίνουμε από τώρα φίλοι! έπρόσθεσε ό ξένος γελάοντας. Άς δώσουμε τά χέρια!

Τό δεξι μου χέρι βρισκόταν μέσα στο άριστερό χέρι τής μη-

τέρας μου, και για' αυτό του έδωσα το άλλο.

— Όχι αυτό, Δαυίδ! μου είπες. Το δεξι!...

Η μητέρα μου τράυηξε προς αυτόν το δεξι μου χέρι, μα εγώ είχα αποφασίσει να μη του το δώσω με κανένα τρόπο και το ξανατραβάθηξα άμέσως πίσω. Ιότε εκείνος πήρε το άριστερό μου χέρι, μου το εσφιξε λίγο κι' έφυγε. Η μητέρα μου μπήκε μέσα τραγουδώντας.

Η Πέγκοττου, που σ' όλο αυτό το διάστημα δεν είχε πει ούτε λέξη κι' ούτε είχε σαλέψει καθόλου, άμπάρωσε την πόρτα, και ξαναγυρίσαμε στο σαλόνι.

— Ελπίζω ότι περάσατε μιὰ ωραία βραδυά, κυρία ! είπες τότε ή Πέγκοττου που στεκόταν στη μέση του δωματιου μ' ένα κερι στο χέρι.

— Ναι, ναι, Πέγκοττου ! τής άπάντησε ή μητέρα μου που είχε έξαιρετικό κέφι. Πέρασα μιὰ υπέροχη βραδυά.

— Έφθασε λοιπόν αυτός ό άνθρωπος για να γινετε τόσο χαρούμενη; μουρμούρισε ή Πέγκοττου που φαινόταν πολύ δυσχεστημένη.

Μια ή μητέρα μου, που είχε αρχίσει πάλι να τραγουδάη, δεν την άκουσε. Έγώ είχα πέσει σ' ένα ντιβάνι και λαγοκο μومουν. Μέσα στον έλαφρό εκείνο ύπνο μου, άκουσα σε λίγο θόρυβο φωνών, μα δεν ξεχώριζα τί έλεγαν. Όταν ξύπνησα, είδα την μητέρα μου και την Πέγκοττου με τά μάτια τους θουρκωμένα από τά δάκρυα.

— Ο μακαρίτης ό σύζυγός σας θα δυσχερεσιόταν πολύ, αν έβλεπε αυτόν τον άνθρωπο να παίρνη τη θέση του! έλεγε ή Πέγκοττου. Είμαι βέβαιη για' αυτό!

— Θεέ μου! φώναξε ή μητέρα μου. Μα έσύ θαλθηκες να με τρελλάνης!... Πώς τουλας, ή μάλλον πως έχεις την καρδιά να με κάνης να υποφέρω, λέγοντάς μου τόσο σκληρά λόγια, έσύ μάλιστα που ζέρεις ότι, έξω απ' αυτό το σπίτι, οέν έχω ένα φίλο προς τον όποιο να μιωρώ να στραφώ ;

— Ένας λόγος παραπάνω, άπάντησε ή Πέγκοττου, για να σάς πω ότι αυτός ό άνθρωπος δεν σας ταιριάζει. Όχι! Αυτός ό άνθρωπος δεν σας ταιριάζει!... Τίποτε σ' αυτόν τον κόσμο δεν θα μπορούσε να με κάνη να πω το αντίθετο. Όχι!...

Και, καθώς μιλούσε ή Πέγκοττου, χειρονομούσε ζωηρά.

— Πώς, είπες ή μητέρα μου χύνοντας άβθονα δάκρυα, πως μπορεί να είσαι τόσο άδικη μαζί μου; Πως θα μπορέσω να σε κάνω να πιστέψης, Πέγκοττου, πως δεν πρόκειται, για τίποτε το σοβαρό άκόμα. Αν ό κ. Μύρστον με θαυμάζει, τί φταίω εγώ; Θέλεις να κόψω τά μαλλιά μου, να μαυρίσω το πρόσωπό μου και να τό κάψω για να παραμορφωθώ;

Πιστεύω στ' αλήθεια ότι αυτό θα ήθελες έσύ, Πέγκοττου! Τολμώ μάλιστα να πω ότι αυτό θα σ' ευχαριστούσε!...

Η Πέγκοττου μου φάνηκε ότι πήρε κατάκαρδα αυτήν την άδικη κατηγορία τής μητέρας μου.

— Και το πολυαγαπημένο μου παιδί ! φώναξε ή μητέρα μου, πλησιάζοντας στο ντιβάνι μου για να με χαϊδέψη. Ό μικρός μου Δαυίδ ! Δεν περίμενα ποτέ να μου πής ότι δεν δείχνω όση στοργή θάπρεπε για τον θησαυρό μου, για τον μικρό μου άγγελο!...

— Κανένας δεν είπες ποτέ ένα τέτοιο πράγμα, διαμαρτυρήθηκε ή Πέγκοττου.

— Ναι, ναι, Πέγκοττου ! άπάντησε ή μητέρα μου. Το είπες, το ξέρεις καλά... Κι' όμως ξέρεις ότι αν δεν άγόρασα καινούργια όμπρέλλα για την άνοιξη, το έκανα προς χάριν του, αν και ή παλιά μου έχει ξεχαρβαλωθή πειά. Δεν μπορείς να πής το αντίθετο, Πέγκοττου.

Έπειτα, γυρίζοντας τρυφερά προς έμένα και, σφίγγοντας το μάγουλό μου επάνω στο δικό της, με ρώτησε:

— Είμαι μιὰ κακή μαμά, μικρέ μου Δαυίδ ; Είμαι μιὰ μαμά έγωϊστρια, μοχθηρή, σκληρή ; Πές ναι, αγαπημένο μου παιδί, κι' ή Πέγκοττου θα σ' αγαπήση άκόμα περισσότερο. Η στοργή τής Πέγκοττου αξίζει περισσότερο από τη δική μου. Έγώ δεν σ' αγαπάω καθόλου, δεν είν' έτσι ;

Τότε αρχίσαμε να κλαίμε κι' οί τρεις. Έγώ, μου φαίνεται, έκλαιγα πιό δυνατά, μα ή λύπη όλων μας ήταν ειλικρινής. Ένοιωθα την καρδιά μου ραϊσμένη και στην παραφορά μου, μου φαίνεται, φώναξα στην Πέγκοττου: «Παληόγρηνα!», γιατί είχε στενοχωρήσει τη μητέρα μου. Η φτωχή και καλή μου Πέγκοτ-

του λυπήθηκε τρομερά γι' αυτό κι' όταν ήρθε κοντά μου για να συμφιλιωθεί μαζί μου, αφού συμφιλιώθηκε πρώτα με τη μητέρα μου, με γέμισε φιλήματα και δάκρυα.

Πήγαμε τέλος να κοιμηθούμε πολύ λυπημένοι όλοι μας. Τα δάκρυά μου με κράτησαν ξύπνιο επί πολλή ώρα! Σε κάποια στιγμή που ένας δυνατός λυγμός μ' έκανε ν' ανασηκωθώ στο κρεβάτι μου, είδα τη μητέρα μου σκυμμένη από πάνω μου. 'Αποκοιμήθηκα στην άγκαλιά της μ' έναν ύπνο βαθύ.

Την επομένη Κυριακή, ξαναείδα τον κύριο με τις μαύρες φαβορίτες — τον κ. Μύρστον — στην εκκλησία. Μας συνώδευσε κατόπιν ως το σπίτι και μπήκε μέσα για να δει ένα ωραίο γερράνι που είχαμε στο μπαλκόνι του σαλονιού. 'Από τη στάσι του, κατάλαβα ότι δεν μου έδωσε και μεγάλη προυσοχή. Είχε διαρκώς τα μάτια του άπλωτα στην μητέρα μου. 'Ωστόσο, πριν να φύγει της ζήτησε ένα λουλουδι απ' το γερράνι.

Εκείνη τον παρακάλεσε να το διαλέξει μόνος του, μα ο κ. Μύρστον επέμεινε να του το δώσει ή ίδια, — δεν κατάλαβα για ποιο λόγο. Τότε η μητέρα μου έκοψε ένα λουλουδι και του το προσέφερε, ενώ αυτός της έλεγε πως δεν θα το χωριζόταν ποτέ. 'Εγώ όμως θρήκα ήλίθιο αυτό που έλεγε γιατί ήξερα πως σε μία - δυο μέρες το λουλουδι θα ξεφύλλιζε.

Έτσι συνήθισα σιγά-σιγά να βλέπω ταχτικά τον κ. Μύρστον. Αυτό δεν σημαίνει όμως ότι τον αγαπούσα περισσότερο από πριν. Πάντοτε μου ένιπνε την ίδια αντιπάθεια.

Ένα φθινοπωρινό πρωί, θρισκόμουν με τη μητέρα μου στον κήπο μας, όταν ξαφνα ο κ. Μύρστον πέρασε απ' έξω ξιφίπος. Σταμάτησε το αλόγο του για να χαιρετήσει τη μητέρα μου, της είπε ότι πήγαινε στο Λοβεστόφτ για να δει μερικούς φίλους του που θρισκόντουσαν εκεί, με το γιώτ τους και της πρότεινε να με πάρει μαζί του, αν ο περίπατος αυτός μου άρεσε, θάζοντάς με μπροστά του, στη σέλλα του αλόγου του.

Ο άερας ήταν τόσο καθαρός και τόσο ευχάριστος και το αλόγο το ίδιο με το χρεμέτισμά του μου φαινόταν τόσο διασκεδαστικό, ώστε δέχθηκα άμέσως, κι' έτρεξα μέσα στο σπίτι για να με συγυρίσω λίγο ή Πέγκοττ. 'Εντωμεταξύ ο κ. Μύρστον είχε κατέβει από το αλόγο του και κρατώντας το από το χαλινόρι, έκοβε θόλτες έξω από το φράχτη του κήπου μας, ενώ ή μητέρα μου από μέσα, έκανε το ίδιο για να του κρατάη συντροφιά. 'Η Πέγκοττ κι' εγώ τους βλέπαμε από το παράθυρο της κάμαρης μου κι' αυτό έκανε τη φτωχή μου Πέγκοττ έξω φρενών.

Επειτα από ένα λεπτό, ο κ. Μύρστον κι' εγώ ξεκινήσαμε, ακολουθώντας τη χλοϊσμένη άκρη του δρόμου. Καθώς με κρατούσε άνετα με το ένα του χέρι, εγώ γυρίζα κάθε τόσο το κεφάλι μου και τον κύτταζα. Τα μαλλιά του και τα φρύδια του μου φαινόταν ακόμα πιό μαύρα και πιό πυκνά, καθώς τα έβλεπα από κοντά. Παρ' όλη την αντιπάθειά μου τον εύρισκα ωραίο άνδρα. Δεν άμφέβαλλα μάλιστα καθόλου ότι αυτή ήταν ή γνώμη και της φτωχής μου μαμάς.

Φτάσαμε τέλος σ' ένα ξενοδοχείο στην άκροθαλασσιά. Μέσα σ' ένα σαλόνι, δυο νέοι ήσαν ξαπλωμένοι σε πολυθρόνες και κάπνιζαν πυύρα. Καθώς μας είδαν να μπαίνουμε μέσα, ανασηκώθηκαν λίγο και φώναξαν:

— 'Ε, Μύρστον, έσύ 'σαι; Και μεις νομίζαμε πως είχες πεθάνει.

— 'Οχι ακόμα, τους απάντησε ο κ. Μύρστον.

— Κι' αυτός ο μικρούλης ποιός είναι ;

— 'Ο Δαυίδ Κόππερφιλντ.

— Πώς ! έκανε ο ένας από τους νέους. 'Ο γυιός της γοητευτικής κ. Κόππερφιλντ, της ωραίας και νεαρής χήρας ;

— Κίνιον, είπε ο κ. Μύρστον, πρόσεχε, γιατί είναι πονηρός.

Επειτα άρχισαν να πίνουν κ' οί τρεις και να κουβεντιάζουν με σιγανή φωνή, άσφαλώς για να μην άκούω εγώ τί λένε; Κάναμε κατόπιν περίπατο στους θράχους της άκτής και κυτάξαμε μακριά στη θάλασσα μ' ένα τηλεσκόπιο. Καθ' όλο τον περίπατο οί δυο φίλοι του κ. Μύρστον δεν έπαψαν ούτε στιγμή να καπνίζουν. 'Αν έκρινε κανείς από την μυρωδιά των έπανωφοριών τους, θα σχημάτιζε την ιδέα ότι δεν έκαναν άλλη δουλειά από την ήμέρα που τους τα είχε πάραδώσει ο ράφτης τους. Λησμόνησα να πω ότι έπισκεφθήκαμε κι' ένα γιώτ, όπου γνώρισα ένα αξιαγάπητο ναυτικό, άπάνω στο ριγωτό μαγιό του όποιου ήταν χαραγμένη με μεγάλα γράμματα ή λέξι: «Κ ο ρ υ δ α λ ό ς». Στην άρχή νόμισα πως αυτό ήταν τ' όνομά του, μα όταν του φώναξα: «Κύριε Κορυδαλέ!» μου απάντησε πως το καράβι λεγόταν έτσι.

Πρόσεχα ότι ο κ. Μύρστον ήταν πολύ πιό σοβαρός από τους δυο φίλους του που

ήσαν εύθυμοι κι' άμέριμοι. 'Αστειονόντουσαν όλη την ώρα μεταξύ τους, μα όχι και μαζί του και θυμάμαι ότι δεν τον είδα να γελάη ούτε μιιά φορά την ήμέρα εκείνη.

Ξαναγυρίσαμε νωρίς το θράδυ στο σπίτι. 'Η θραδυά ήταν ωραία κι' ενώ έμένα μ' έστειλαν να πάρω το τσάι μου, ή μαμά κι' ο κ. Μύρστον έκοψαν πάλι μερικές θόλτες μπροστά στον φράχτη του κήπου μας. Μετά την αναχώρησί του, ή μητέρα μου άρχισε να με ρωτάη πως πέρασα την ήμέρα μου και το τί έκαναν και είπαν οί σύντροφοί μου. 'Όταν της διηγήθηκα τί είχαμ πει για λογαριασμό της, άρχισε να γελάη και δήλωσε πως αυτοί οί κύριοι ήσαν άναιδεις κι' άνόητοι. Μα ήταν φανερό πως ή άνοησίες τους την ευχαριστούσαν.

Κατόπιν, πήγα και πλάγιασα, και ή μητέρα μου ήρθε κοντά μου για να πη καληνύχτα. Γονάτισε πλαί στο κρεβάτι μου με ύφος παιχνιδιάρικο, στήριξε το πηγούνι της στα χέρια μου και με ρώτησε γελώντας:

— Πές μου λοιπόν τί έλεγαν, Δαυίδ ; Ξαναπές το μου... Δεν μπορώ να το πιστέψω...

— 'Ελεγαν πως είσαι «γοητευτική», της ξαναείπα.

Μα ή μαμά μου έφραξε το στόμα με το χέρι της:

— 'Οχι, όχι «γοητευτική», έκανε γελώντας. Είνε άδελφάτον, Δαυίδ! Είμαι βέβαιη πως δεν είπαν αυτή τη λέξι...

— Ναί, φώναξα δυνατά, είπαν ή «γοητευτική κυρία Κόππερφιλντ!» Είπαν ακόμα ή «ωραία μικρούλα χήρα».

— 'Ω! οί άνόητοι! Οί αυθάδεις! φώναξε ή μητέρα μου, γελώντας πάντοτε και κρύβοντας το πρόσωπό της μέσα στα χέρια μου. Δεν είναι λοιπόν άνόητοι, αγαπημένε μου Δαυίδ ;

— Για ποιο λόγο, μαμά;

Μα ή μητέρα μου, άντι να μου άπαντήσει, μου είπε:

— Μη κάνεις λόγο για όλ' αυτά στην Πέγκοττ... Μπορεί να θυμώσει... Κι' εγώ ή ίδια είμαι πολύ δυσανεστημένη. Είναι καλύτερα να μη μάθη ή Πέγκοττ τίποτε.

Της έδωσα την υπόσχεσι που μου ζητούσε. Φιληθήκαμε κατόπιν πολλές φορές και δεν άργησα να άποκοιμηθώ.

'Ενα θράδυ — δεν θυμάμαι πειά άκριβώς, την άλλη μέρα ή μετά δυο μήνες — ένα θράδυ λοιπόν που ή μαμά δεν είχε γυρίσει ακόμα, και θρισκόμουν μόνος μαζί με την Πέγκοττ, την είδα πολλές φορές να με κυττάζη και ν' άνοίγη το στόμα της, σαν νάθελε να μου μιλήση.

— Μίστερ Δαυίδ, μου είπε τέλος, τί θάλεγες αν σου πρότεινα νάρθης να περάσης μαζί μου καμμιιά δεκαπενταριά μέρες στού άδελφού μου στο Γιάρμουθ ;

— Είναι ευχάριστος άνθρωπος ο άδελφός σου

Πέγκοττ;

— 'Ο πιό ευχάριστος άνθρωπος του κόσμου, απάντησε ή Πέγκοττ ύψωνοντας τα χέρια της προς τον ουρανό. 'Επειτα θα έχης εκεί θάλασσα, θαρκες, καράβια και ψαράδες... Είναι κι' ο Χάμ που θα παίζη μαζί σου...

'Ολ' αυτά τα ωραία πράγματα που με περίμεναν στο Γιάρμουθ μ' έκαναν να ένθουσιασθώ και της απάντησα ότι αυτό το ταξίδι θα μ' ευχαριστούσε πολύ. Μα έπρεπε να περιμένουμε τί θα έλεγε σχετικά κ' ή μαμά.

— Ού! έκανε ή Πέγκοττ, κυττάζοντάς με στα μάτια θα στοιχημάτιζα πως θα ευχαριστιόταν πολύ. Θέλεις να της μιλήσω, όταν θα γυρίση;

— Μα τί θα κάνη μονάχη της έδω, ενώ έμεις θα λείπουμε; ρώτησα στηρίζοντάς τους μικρούς άγκώνες μου στο τραπέζι για να συζητήσω καλύτερα το ζήτημα. Δεν μπορεί να μείνη μόνη της στο σπίτι...

— 'Ω! μην άνησυχής καθόλου γι' αυτό, μου απάντησε ή Πέγκοττ. Δεν ξέρεις λοιπόν ότι ή μαμά σου θα πάη να μείνη δεκαδεκαπέντε μέρες στο σπίτι της κ. Γκραϊύπερ;

'Αν ήταν έτσι, μπορούσα να φύγω κι' εγώ με τη συνειδησί μου ήσυχη. Περίμενα με τη μεγαλύτερη άνυπομονησία να γυρίση ή μητέρα μου από της κ. Γκραϊύπερ, όπου άκριβώς θρισκόταν εκείνο το θράδυ, για να μάθω αν θα είχαμε την άδεια να πραγματοποιήσουμε αυτό το ύπέροχο σχέδιο.

'Όταν ή μητέρα μου γύρισε, χωρίς να δείξη την έκπληξι που φανταζόμουν, ένέκρινε άμέσως το σχέδιό μας και το ζήτημα κανονίστηκε άμέσως.

'Η μέρα της αναχώρησέως μας έφτασε γρήγορα και για μένα που την περίμενα με μιιά νευρική άνησυχία και φοβόμουν, μήπως κανένας σεισμός, καμμιιά έκρηξις ήφαιστείου ή κανένας άλλος κατακλυσμός της φύσεως γίνη την τελευταία στιγμή και ματαιώση τα πάντα.

(Ακολουθεί)

Εις τας 11 'Απριλίου, Μέγα Σάββατον, θα κυκλοφορήση το 12ον, κατὰ σειράν, άριστούργημα έκ των θιβλίων που προσφέρει το «Μπουκέτο» εις τους άναγνώστας του: «Ο ΩΡΑΙΟΣ ΙΠΠΟΤΗΣ ΛΑΓΚΑΡΝΤΕΡ» του ΠΩΛ ΦΕΒΑΛ